

Andrzej F. Dziuba

"La cuestión social y la ciencia de la administración", Jesús Jorge Perdom Rangel, México 1981 : [recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 27/3-4, 274-276

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jesùs Jorge Perdom Rangel, La cuestión social y la ciencia de la administración. La participación de la administración en la resolución de la cuestión social, México 1981, Universidad Nacional Autónoma de México, Facultad de Contaduría y Administración, Editorial Juarez, ss. 212.

Problematyka społeczna, zwłaszcza w jej analizie socjologicznej, jest szczególnie żywa w środowisku Ameryki Łacińskiej. Nagromadzenie się bardzo wielu kwestii społecznych w to w formie często rewolucyjnej czy stanowiącej zagrożenia spowodowało specyficzny styl życia w Ameryce Południowej. Wiele krajów przeszło, lub też przechodzi, często kolejny raz, szczególnie drastyczne zjawiska natury politycznej, światopoglądowej czy religijnej. Wszystkie te czynniki pozostają w bezpośredniej relacji do sfery życia społeczno-gospodarczego. Napięcia faktycznych zjawisk skłaniają jednak także do refleksji bardziej teoretycznej, naukowej w ramach studiów realizowanych w uniwersytetach.

Jedną z takich prób, udostępnionych ostatnio w formie drukowanej, jest sygnalizowana praca J. J. Perdomo Rangel z Uniwersytetu Autonomicznego w Meksyku. Wydaje się, iż warto w środowisku polskim zwrócić uwagę na to opracowanie, stanowiące pewną próbę spojrzenia na całość zjawisk społecznych środowiska latyno-amerykańskiego. Należy jednak już tu zaznaczyć, iż dotyczy ono całości prezentowanej problematyki, jako zjawiska o zasięgu światowym, niezależnie od systemu społeczno-politycznego.

Prezentowane studium zawiera najpierw dwie dedykacje (Matce Bożej z Guadalupe oraz rodzeństwu, rodzicom i promotorom pracy) oraz szczegółowy indeks treści zawierający tytuły wszystkich podziałów. Po spisie treści zamieszczono prolog autora oraz właściwe wprowadzenie. Całość treści podzielona została na trzy rozdziały, a te z kolei na podrozdziały, i dalej na bardziej drobne tematy w ich ramach. Całość studium zamyka wykaz bibliografii.

W rozdziale pierwszym, najobszerniejszym, autor analizuje tzw. kwestię społeczną (s. 14—129). Wskazuje najpierw na jej pochodzenie oraz swoiście pojętą naturalność w całości procesów społecznego życia na ziemi. Współczesne zrodzenie się tej kwestii zdaniem autora wyrasta z kwestii robotniczej, kwestii ekonomiczno-społecznej oraz kwestii światowej. Należy dodać, iż wskazuje on także na powiązania tej problematyki z komunizmem oraz Kościołem.

Kolejne podrozdziały zawierają analizę, jak to określa sam autor, braków socjologicznych, ontologiczno-społecznych, antropologiczno-filozoficznych, etycznych oraz braków życia wewnętrznego. W tematach tych przewija się panorama szczegółowych kwestii związanych w tych właśnie płaszczyznach z całością problematyki społecznej świata współczesnego. Autor zwraca uwagę np. na dehumanizację pracy, na człowieka jako rzecz, na anonimowość pracy i życia, a zwłaszcza na kwestię duchowej sfery życia człowieka.

Podrozdział szósty poświęcony został przyczynom kwestii społecznej. A kolejny, próbie przedstawienia środków czy sposobów dla jej przezwyciężenia. Perdoma Rangel zwraca uwagę na złożoność problematyki oraz jej uniwersalny charakter, tak w sensie zakresu jak i zasięgu. Odnośnie zaś sposobów wskazuje, iż niezbędne są próby poszukiwań, mimo iż wielokrotnie wskazywano na błędne rozwiązania.

Drugi rozdział poświęcony został nauce kierowania społecznego: mówiąc zaś bardziej tradycyjnie administracji (s. 130—196). Wskazując na genezę tej problematyki w jej nowszym ujęciu Perdoma Rangel analizuje poglądy Henri Fayol, Petera F. Druckera oraz Isaaca Guzmana Valdivia. W kolejnym podrozdziale ukazuje koncepcje wiedzy administracyjnej. Wskazuje, iż administracja jest nauką, jest nauką praktyczną, nauką normatywną, nauką powinności, nauką podporządkowaną i interumentalną, nauką formalną oraz jest także sztuką i zawodem.

W kolejnych trzech podrozdziałach autor poddaje bliższej analizie problematykę administracji jako nauki, sztuki i zawodu. Zarządzanie społeczne okazuje się złożonym problemem życia wspólnotowego, zwłaszcza w jego wydaniu współczesnym. W jej właściwe spełnienie wchodzi bardzo wiele szczegółowych dyscyplin wiedzy ludzkiej. Zdaniem autora należy zwracać uwagę na elementy filozofii, socjologii, antropologii, ontologii, etyki a także teologii i prawa. Dopiero ich właściwe wykorzystanie stwarza szanse należytego spełniania zadań w płaszczyźnie kierownictwa społecznego, administracyjnego. Generalnie administracja musi być zawsze pojęta jako nauka, sztuka i zawód.

Ostatni rozdział stanowi pewnego rodzaju podsumowanie osiągniętych wyników badawczych. Autorowi idzie zwłaszcza o ukazanie ścisłej relacji między kwestią społeczną a nauką zarządzania społecznego. Relacje te osadza on w płaszczyźnie problematyki wiary przesiąkniętej elementami chrystologii.

Wspomniana na wstępie bibliografia zamieszczona na końcu prezentowanej książki podzielona została na bibliografię fundamentalną oraz uzupełniającą (s. 206—212).

Opracowanie meksykańskiego autora stanowi próbę spojrzenia na aktualną kwestię problematyki społecznej świata współczesnego. Połączenie kwestii społecznej z zagadnieniami administracyjnymi życia społecznego jest, jak się wydaje jedną z możliwych, szczególnie istotnych, płaszczyzn wnikania w współczesne procesy życia wspólnotowego. Życie przynosi jednak ciągle nowe problemy, których nie można podciągać pod znane i na danym etapie dobre schematy analiz socjologicznych czy prawnych.

Autor prezentowanego opracowania podchodzi do kwestii społecznej z pozycji chrześcijańskiej, choć nie pomija także i innych prób spojrzenia na nią. Bardzo często zresztą bazuje na osiągnięciach nauk filozoficznych czy prawnych. Gdy idzie zaś o chrześcijańskie analizy posługuje się tak materiałem biblijnym, jak i szczególnie wypowiedziami Magisterium Kościoła oraz ich interpretacjami w wydaniu różnych

badaczy. Dzięki takiemu zabiegowi opracowanie to staje się bardziej pełne i czytelne. Wydaje się nawet, iż w wielu punktach jakby w sposób zbyt pewny wypowiada pewne osądy czy wnioski. Złożoność problematyki sugeruje większą ostrożność czy otwartość opinii.

Analiza kwestii społecznej i jej powiązań z problematyką nauki kierowania zasadniczo związana jest ze środowiskiem latyno-amerykańskim. Zamieszczone przypisy oraz bibliografia wskazują jednak, iż autor, choć w dość minimalnym stopniu, korzysta także z dorobku myśli europejskiej. Jednak dla środowiska europejskiego szczególnie cenne są właśnie analizy pochodzące z Ameryki Łacińskiej. Stanowi ona bowiem szczególny spłót procesów, które przeszły już niektóre kraje Europy, a do których jak się wydaje nakierowują się inne. Jest to zatem możliwość obserwacji aktualnej zjawisk historycznych oraz perspektywicznych Starego Kontynentu.

Problematyka prawna i prawno-kościelna znajduje, choć może mało wyraźnie, także swoje miejsce. Jest ona zwłaszcza analizowana w ramach prezentacji procesów społecznych czy indywidualnych w kwestii społecznej czy administracji. Oczywiście z natury posiada ona wyraz aplikacji do norm życia, zwłaszcza społecznego. Prawo osadzone w życiu społecznym pozwala na pełniejsze jego rozumienie oraz odniesienie zbawcze.

Od strony formalnej praca wydana jest starannie. W bibliografii zauważa się jednak pewne niekonsekwencje, zwłaszcza w podawaniu nazw i wydawnictw. Autor stosuje także dość specyficzną metodę opisu bibliograficznego w przypisach, choć jest to dość typowe dla prac dyplomowych w środowisku Ameryki Południowej. Cennym uzupełnieniem treści studium są zamieszczone schematy, które stanowią wizualne uwypuklenie pewnych sformułowań słownych.

Do ręki czytelnika trafiło cenne opracowanie, które jest osiągnięciem badawczym autora oraz promotora pracy. Należy wyrazić wdzięczność Uniwersytetowi w Meksyku za akceptację tak interesującej tematyki w postaci pracy dyplomowej. Wydaje się, iż warto zapoznać się z tą pracą w ewentualnych opracowaniach problematyki prawno-administracyjnej w ramach prawa kościelnego.

ks. Andrzej F. Dziuba